

Vänsterpartiets förslag till kommunbudget 2024-2026

Vi tror på allas lika värde, allas rätt till ett värdigt liv och en dräglig tillvaro. Vi vill slå vakt om våra offentliga välfärdsverksamheter och trygghetssystem. Våra gemensamma resurser är till för alla och inte bara för några få människor. Tillsammans bygger alla vi som bor här framtidens Örnsköldsvik med omsorg om kommande generationer.

Skola, vård och omsorg som kommunen är ansvarig för ska vara av högsta kvalitet och drivas av kommunen. Privatisering och vinstintressen hör inte hemma där.

Kommunen måste under budgetperioden kraftsamla för att nå målet om klimatneutralitet 2030.

Örnsköldsvik är en stor kommun med landsbygd, större och mindre orter, skogar, sjöar, hav och skärgård. Detta ger kommunen ett ansvar att ta till vara dessa unika förutsättningar för att utveckla hela kommunen, till nytta för alla nuvarande och kommande invånare oberoende av klass, etnisk bakgrund eller hur vi identifierar oss. Planeringsprocesserna ska vara öppna och transparenta från idé till genomförande.

Samordningen och samverkan inom kommunkoncernen ska utvecklas.

Behoven ska styra. Under budgetåret 2024 prioriteras:

- **Investeringar och andra insatser för klimatet.**
- **Ökad grundbemanning och bra arbetsvillkor inom skolan och omsorgen.**
- **Utveckling av landsbygden.**

En bra skola och välfärd är förutsättningen för en god ekonomi.

Statsbidragen måste öka för att finansiera välfärden

Staten har ansvaret för att finansiera välfärden. Denna budget utgår därför från att statsbidragen till kommunerna kommer att öka med minst 20 miljarder under mandatperioden. För Örnsköldsvik innebär det en ökning med minst 100 miljoner kronor.

Om statsbidragen trots behoven inte ökas kommer kommunens resultat för 2024 att bli negativt eftersom det inte är möjligt att minska kostnaderna för välfärdens verksamheter som invånarna behöver och kommunen ansvarar för. Om detta händer kommer kommunen att behöva täcka underskottet med de medel som finns i resultatutjämningsreserven (RUR).

Befolkningen ökar...

Kommunens befolkningsutveckling har stor inverkan på både skatteunderlaget och statsbidragen.

...om våra nyanlända får utbildning och arbete

Omställningen mot mer hållbar industri, skogs- och jordbruk, energiproduktion och besöksnäring samt ett aktivt integrations- och arbetsmarknadsarbete kan innebära att kommunens befolkning ökar genom minskad utflyttning, fler födda och ökad inflyttning under mandatperioden.

...om vi satsar på klimatet

Denna budget utgår från detta. En förutsättning är att Örnsköldsvik tar täten i klimatomställningen genom en aktiv samverkan med företag, entreprenörer och civilsamhälle för att utveckla framtidens gröna jobb och starka, tåliga lokalsamhällen.

De avgörande faktorerna för att kommunen ska bli attraktiv är att den förknippas med

...och har en fungerande välfärd

- en väl fungerande skola, vård och omsorg,
- att alla människors handlingskraft i hela kommunen tas tillvara,
- att infrastruktur och kommunikationer finns och fungerar väl och
- att kommunens unika natur och landskap fortsätter att vara tillgänglig för alla.

Sälj inte ut Övikshems bostäder!

En annan förutsättning är god tillgång till bostäder. Kommunen ska kunna erbjuda planlagd mark i hela kommunen. Övikshem har ett ansvar för att hyreslägenheter och trygghetsboenden är tillgängliga för alla i centralorten och större orter på landsbygden. Ingen utförsäljning av allmännyttans bostäder ska ske, utan dessa ska utvecklas.

Det ska vara lätt att få stöd av kommunen

Kommunens, även bolagens, alla verksamheter ska samordnas bättre för att gemensamt vara så effektiva som möjligt. Det ska bli enklare för invånare och företag att få kontakt med och stöd av kommunen. Samverkan med företag, föreningar och andra aktörer i kommunen utvecklas.

<i>Mer verksamhet i egen regi</i>	<p>Insatser och verksamheter ska göras i egen regi eller i samverkan med civilsamhället. Det är effektivare och ger större delaktighet än upphandling av externa tjänster.</p> <p>Uppföljningen av upphandlingar förbättras för att säkra korrekta beställningar, fakturor, arbetsvillkor och leveranser. Vid större upphandlade projekt ska kommunen ha egen personal som aktivt bevakar kostnadseffektivitet och leveranser.</p>
<i>Vi ska själva äga våra lokaler</i>	<p>Kommunen ska äga sina egna verksamhetslokaler. De ska kunna ställas om och användas flexibelt inom olika typer av verksamheter, interna eller externa, dag- och kvällstid och när behoven förändras. Alla lokaler, även ute i byarna, ska underhållas och energieffektiviseras.</p>
<i>Nya fönster på skolan i Norrflärke. Släng ut oljepannan i Trehörningsjö!</i>	<p>Återanvändning genom renovering och ombyggnation av fastigheter ska alltid prövas före nybyggnation.</p> <p>Genom att personalen ges insyn i och möjligheter att påverka renoveringar och nybyggnationer kan kostnader sänkas och arbetsförutsättningar och arbetsmiljö förbättras.</p> <p>Den interna hyressättningen och ansvarsfördelningen för kommunens lokaler ses över för att säkra att kommunens medel i så stor utsträckning som möjligt går till kommunens egna verksamheter.</p>
<i>Lärare, städ- och omsorgspersonal ska ha makt över sitt arbete!</i>	<p>Utvecklingsarbete ska så långt som möjligt ske ute i kommunens verksamheter och inte genom särskilda utvecklingsresurser. Nya digitala lösningar införs i dialog med personalen så att de förenklar arbetet och ger högre kvalitet.</p> <p>För att underlätta detta och minska dubbelarbete och administration slås kommunstyrelsens Kommunledningsförvaltning och Konsult- och serviceförvaltning ihop.</p> <p>Stödresurser ska finnas nära de som har det operativa ansvaret. Utifrån detta minskas den administrativa överbyggnaden.</p>
<i>Låna till nödvändiga klimatinvesteringar</i>	<p>Resultatmålet för kommunen under mandatperioden ska ligga på 1,5 % av skatter och statsbidrag. För att kunna göra nödvändiga investeringar, inte minst till klimatinsatser, behöver en del av dessa lånefinansieras. Detta förbättrar också förutsättningarna för kommunens invånare och företag att klara den kommande lågkonjunkturen.</p>
<i>Rodrets koncernbidrag styrs om från flygplatsen till busstrafik och klimatinvesteringar</i>	<p>Örnsköldsviks flygplats går med stora underskott. Den behöver därför avvecklas både av ekonomiska skäl och som klimatåtgärd. De stora koncernbidragen från Rodret AB som finansierar underskottet för flygplatsen kan då successivt minska. Samtidigt möjliggör det för Rodret AB att finansiera utbyggnad av buss- och kollektivtrafik i eget bolag. Övik Energi AB ska också utifrån klimatmålet öka investeringarna i solenergi och laddinfrastruktur för både kommunkoncernens och samhällets behov, till exempel genom solcellsparker.</p> <p>Utdelningen från Rodret AB ska av dessa skäl inte öka under planperioden.</p>

Klimatkrisen är akut

Koldioxidstrategin ska följas och koldioxidbudgeten följas upp.

Hela kommunkoncernen ska vara klimatneutral och energieffektiv år 2030. Det kräver kraftfulla åtgärder och prioriteringar under den korta tid som nu återstår.

Klimatsekretariatets rapporter ska användas för att visa hur vi använder den knappa koldioxidbudget vi har kvar för att nå 1,5-gradersmålet. Resurserna för att följa upp klimatstrategin och tydliggöra vad som behöver göras förstärks.

I alla politiska beslut ska hänsyn tas till klimat och hållbarhet. I beslutsunderlagen ska alltid konsekvenserna för klimatet bedömas och beskrivas.

Den klimatsmarta kollektivtrafiken, gång- och cykeltrafiken måste öka.

Aktiva klimatsatser och investeringar idag skapar en attraktiv kommun samtidigt som de lägger grunden för framtidens jobb genom till exempel ökad lokal livsmedelsproduktion och utvecklat klimatskogsbruk och omställning av industri och transporter.

Arbetet för att minska utsläppen från transportsektorn och öka den klimatsmarta kollektivtrafiken, gång- och cykeltrafiken intensifieras.

En förutsättning för en klimatneutral kommunkoncern 2030 är en kraftig ökning av antalet elfordon. Detta kräver i sin tur en stor utbyggnad av intern laddinfrastruktur. Andelen digitala möten och tjänster ska öka. Tåg eller buss ska användas för alla tjänsteresor inom landet.

Flygplatsen avvecklas genom samverkan inom regionen. Kommunen återupptar busstrafik i egen regi genom ett kommunägt bolag.

Sol-, el- och vattenkraft

Insatser görs för att kraftigt öka produktionen av solel och solvärme. Övik Energi ska äga och producera sol-, vind- och vattenkraft.

Styr mot byggande i trä

Detaljplaner, markanvisningsavtal och bygglovsbeslut används så långt möjligt och på ett kreativt sätt för att trä och andra klimatsmarta material och metoder används i nybyggnation och vid renovering.

Dela, låna, återanvänd, reparera och återvinn!

Kommunkoncernen ska arbeta för att öka återvinning och återbruk av material, produkter och lokaler. Miva ska i samverkan med Arbetsmarknadsenheten, LSS dagliga verksamhet, ideella och privata aktörer etablera en återbruksgalleria.

Biologisk mångfald viktig

Skogen en kolsänka – återställ våtmarker

Kommunens mark och skog ska användas som kolsänka och så att den biologiska mångfalden stärks. Användningen av torv i Hörneborgsverket avslutas så snart som möjligt. Tidigare våtmarker återställs. Gräsmattor omvandlas där det är lämpligt till ängsmark. Mark för kolonilotter och lokala odlingsplatser erbjuds på kommunens eller Övikshems mark.

Lokal odlingsmark

Hela vår kommun ska utvecklas

Landsbygden nyckeln för kommunens utveckling

En fungerande och tillgänglig offentlig infrastruktur och samhällsservice ska finnas i hela kommunen. Kommunen ska samverka med och ge stöd till civilsamhället, företag och lokala initiativ för att stärka en hållbar landsbygdsutveckling.

Företag och boende på landsbygden ska kunna låna till sina företag och hus

Insatser görs för att utveckla landsbygden genom att

- öka tillgången på bostäder, även hyresrätter, trygghetsboenden och boendekooperativ
- pröva nya vägar och insatser för att underlätta att finansiera investeringar, bostäder och utvecklingsinsatser
- förenkla för yrkesverksamma personer att flytta till landsbygden, till exempel genom bättre möjligheter att kombinera småskalig livsmedelsproduktion med arbete på distans
- utveckla och testa nya kollektiva eller kooperativa resformer, till exempel gemensamma byabussar och laddningsstationer, samverkan i bilpooler med elbilar, smartare samordning av resor/trafik eller rälsbuss Örnsköldsvik – Anundsjö och norrut.

Pröva nya resformer – byabussar, elbilpooler, rälsbuss eller byns egen idé

Säkra gröna jobb genom köp av tjänster från lokala jordbrukare = den kommunala kon eller moroten på bondens "kotell/motell "

En satsning görs på att köpa tjänster av traktens jord- och lantbrukare i stället för att upphandla livsmedelsprodukter. Kommunen köper till exempel ungdjur eller odlingslotter för grönsaker och upphandlar därefter skötseln av dessa från lokala lantbrukare i stället för att upphandla de färdiga produkterna. Genom detta stärker vi både vår självförsörjning och näringen i närområdet.

Fler mindre upphandlingar möjliggör för lokala leverantörer

Genom fler mindre upphandlingsavtal med tydliga krav på bra arbets- och miljövillkor blir det enklare för lokala producenter och leverantörer att lämna anbud och vinna upphandlingar. Kommunen ska fortsätta vara FairTrade-certifierad.

Alla ska ha tillgång till stränderna och vår natur.

Vår natur är unik och vår kanske viktigaste förutsättning för att kunna utveckla kommunen med fler invånare, livskraftiga företag och välfungerande skola och välfärd. Alla invånare, både i staden och på landsbygden, ska ha tillgång till vår fantastiska natur med hav och vattendrag, skog, berg och dalgångar.

Strandskyddet och allemansrätten ska upprätthållas.

Örnsköldsviksfjärdens stränder ska vara våra gemensamma stränder. Det betyder bland annat att området vid småbåtshamnen i Lugnvik och Strandparken, stranden mellan hamnkranarna och industriområdet i Domsjö ska vara ströv-, aktivitets- och grönområden. Dessa knyts ihop i ett nätverk med övriga strandområden vid havet, grönområdena i staden och våra stadsnära berg. Varvsbergets topp fredas från bebyggelse.

Projektet Stadsdel 2030 avbryts

Detta betyder att projektet Stadsdel 2030 avbryts liksom planerna på bostadsbebyggelse på Varvskajen och även projektet Järvedstrand.

Vårt alternativ till Stadsdel 2030 är att planlägga nya områden för bostäder, industrier och andra arbetsplatser så att vi samtidigt

***Nya gröna bostads- och
industriområden planeras***

fredar och utvecklar våra viktiga naturtillgångar. I staden, i övriga tätorter och på landsbygden. Detta kan ske genom särskilda projekt eller i den ordinarie organisationen.

I centrala staden prioriteras bostäder och lokaler för handel, tjänsteföretag samt för kultur och liknande verksamheter.

***Återanvänd, utveckla och
samnyttja befintliga
byggnader***

Vid planeringen av lokaler för gymnasieskolan, en kulturarena, stadsbibliotek och liknande är en viktig utgångspunkt att återanvända, utveckla och samnyttja redan befintliga byggnader och lokaler.

I övriga kommunen planeras för blandad bostadsbebyggelse i nuvarande eller nya områden utifrån närhet till befintliga förskolor, skolor, serviceinrättningar och arbetsplatser och tillgång till kollektivtrafik. Och omvänt planeras kollektivtrafik utifrån behoven.

***Projektet "Grundsunda 2030"
kan bli ett bra exempel***

Industrin byggs i första hand ut vid befintliga industriområden. Minst ett nytt industriområde som möjliggör nyetablering av en större industri planeras utifrån närhet till kollektivtrafik, järnväg, hamnar och elförsörjning. Projektet "Grundsunda 2030" kan vara ett bra exempel på hur vi kan arbeta med utveckling av industriområden i samverkan med civilsamhället och befintliga företag.

***Företagsklimat i världsklass
genom bra samhällsservice***

Kommunen ska ta ansvar för ett bra företagsklimat och för att kommunens företag ska kunna utvecklas genom att den grundläggande samhällsservicen fungerar för företagen och deras anställda:

- Hotet mot klimatet ska bekämpas.
- Skolan är bra för samtliga elever.
- Vården och omsorgen fungerar och är tillgänglig.
- Kompetensförsörjningen förbättras.
- Kultur- och friluftslivet är attraktivt.
- Infrastrukturen utvecklas för företagens behov på både kort och lång sikt.

***Arbetskraft till företagen och
jobb till de arbetsökande***

Arbetslösa och nytillträdande på arbetsmarknaden behöver goda möjligheter att utbilda sig och arbeta i Örnsköldsvik genom aktiv samverkan med företagen, utbildningsväsendet, Samordningsförbundet och Arbetsförmedlingen. Validering och stöd till nyföretagande är särskilt viktigt för nyanlända.

***SFI och vuxenutbildningen ska
drivas av kommunen***

Samarbetet mellan skolan och näringslivet ska fortsätta att utvecklas, till exempel de befintliga Komtek och Vård- och omsorgscollege eller genom skapandet av ett nytt kreativt högskolecampus. Universitet och yrkeshögskolan påverkas aktivt att förlägga utbildningar eller samlingar inom distansutbildningar till kommunen. Svenska för invandrare (SFI) och vuxenutbildningen ska återtas i kommunens regi och samverka nära med gymnasieskolan.

***Jobb till ungdomar och
personer med
funktionsnedsättning***

I samverkan med civilsamhället, sociala företag och föreningar erbjuder kommunen genom Arbetsmarknadsenheten rehabilitering, praktik eller anställning till arbetslösa ungdomar, långtidsarbetslösa och personer som har en funktionsnedsättning. Alla förvaltningar erbjuder arbetsmarknadsinsatser och praktik. Sommarjobbsgarantin utökas till fler årskurser.

Satsa på personalen för att klara kompetensförsörjningen

Kommunen måste vara en attraktiv arbetsgivare

Kommunens största utmaning de kommande åren är att kunna behålla och rekrytera personal. Samtidigt ökar konkurrensen om arbetskraften från andra arbetsgivare med risk för att fler slutar.

Tillräcklig personaltäthet genom höjd grundbemanning

Personalen ska ha sådana löner, arbetsvillkor och arbetsmiljö att kommunen blir en attraktiv arbetsgivare. Grundbemanningen behöver öka inom framför allt skolan och omsorgen så att personaltätheten är tillräcklig och möjliggör bra arbetsscheman och att andelen med tillsvidare- och heltidsanställning ökar.

Bra arbetsscheman

Personalen ska ha tid och möjlighet till fortbildning, att planera och utveckla sitt arbete och att påverka både verksamheten och den egna arbetssituationen. Arbetstiden och planeringen ska ge möjlighet till dygnsvila, helgledighet och sammanhållen semester.

***Fortbildning
Inflytande
Friskvård***

Cheferna ska ha möjlighet att göra ett bra jobb tillsammans med sina medarbetare

Chefer och arbetsledare ska ha tillgång till den personal och de övriga resurser som de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. De ska inte ha fler medarbetare än att de har möjlighet att ha en bra dialog med alla. De ska kunna få tillräcklig vila och återhämtning.

Minst 80% ska ha heltid

Minst 80% av anställningarna ska vara på heltid vid slutet av mandatperioden. Vid varje rekrytering av personal ska antalet och andelen heltidstjänster öka; redan anställd personal erbjuds i samband med detta på ett systematiskt sätt heltid.

Lyssna på facken och skyddsombuden!

De anställda, genom fackliga organisationerna och skyddsombuden ska ges bra förutsättningar att arbeta. De ska känna att arbetsgivaren lyssnar på och tar tillvara deras synpunkter på alla nivåer. Samverkansavtalet ska följas.

Studietjänster där vikarier kan kombinera arbete och studier

Kommunen har under de kommande åren ett stort rekryteringsbehov. I kommunens olika verksamheter finns ett stort behov av vikarier för att lösa tillfälliga personalbehov, vilket är en utmaning i vår strävan att hålla hög kontinuitet och kvalitet. Genom personalpooler och ökad grundbemanning minskar behovet av tillfälliga anställningar. Obehöriga vikarier erbjuds studietjänster där arbete kombineras med utbildning på arbetstid.

Bildningsnämnden

En skola och förskola för alla barn

Skolan och förskolan ska ge varje elev förutsättningar att utvecklas maximalt efter egen förmåga. Alla ska känna sig trygga i skolmiljön. Ju yngre barnen är, desto viktigare är det att förskolan och skolan ligger nära byn eller bostadsområdet.

En bra kommunal skola, motverka privata bolagsskolor

En större andel privata friskolor ökar segregeringen och minskar likvärdigheten i skolan samt ökar kommunens kostnader. Kommunen ska därför inom ramen för de lagliga möjligheter som finns motverka att privata koncerner startar nya friskolor. Hur skolpengen fördelas ses över för att den kommunala skolan så långt möjligt inte ska missgynnas.

Öka grundbemanningen

Grundbemanningen inom skolan behöver öka för att utbildningen ska kunna vara anpassad utifrån varje barns och ungdoms förutsättning. Personaltätheten inom förskolan, fritids och de första årskurserna inom grundskolan ska öka så att barngrupperna kan minskas. Resursfördelningssystemet ses över så att alla elever ska få likvärdiga förutsättningar utifrån sina behov och så att personalen får en bra arbetsmiljö oavsett hur stor eller liten skolenheten är.

Resursfördelningen ses över

Läsförmågan ska förbättras

Skolan måste säkra att alla barn har en så god läsförmåga som möjligt. Resurserna för läroböcker och skolbibliotek förstärks därför.

Sätt in extra stöd tidigt

Resurser ska finnas för barn i behov av särskilt stöd. För att barn och elever som behöver extra stöd ska kunna få det så snart som möjligt och med kontinuitet behövs ökad tillgång till specialkompetens (ex. specialpedagoger och speciallärare) samt elevassistenter. Barn som har hög frånvaro eller inte klarar att delta i ordinarie barngrupper eller klassundervisning ska stödjas individuellt utifrån sina behov. Elevhälsan utvecklas. Familjecentralen med den öppna förskolan ska fortsätta sitt viktiga arbete.

Utifrån den arbetsmodell som implementerats för det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar upp till 20 år, fortsätter vi att fokusera på samordnade insatser inom ramen för Ung Utveckling.

Nattis viktig verksamhet

Kommunens barnomsorg på kvällar och nätter är viktig både för barnens och föräldrarnas trygghet samt för att kvälls- och nattöppna verksamheter ska klara sin kompetensförsörjning.

Vi behöver mer personal i skolan. Personalen behöver bättre villkor och förutsättningar.

Arbetet att behålla och rekrytera kompetent personal är avgörande för en bra skola. Utöver bra löner och andra arbetsvillkor, bra lokaler och arbetsmiljö krävs också bättre förutsättningar för planering och uppföljning, bättre möjligheter att påverka och bättre tillgång till läromedel och utbildningsmaterial. Genom att ge vikarier möjlighet att genom utbildning på arbetstid få kompetens och behörighet och genom bättre möjligheter till fortbildning förbättras kompetensförsörjningen.

Ge våra vikarier utbildning. Inrätta studietjänster.

<i>Elever från olika förhållanden ska mötas</i>	Det är viktigt att förbättra integrationen i våra skolor och förskolor och aktivt motverka segregation. Därför ska eftersträvas att elever med olika bakgrund möts i kommunens alla skolor. Nolltolerans mot mobbing och annan kränkande behandling är en självklarhet.
<i>Stöd så att alla klarar skolan</i>	Det finns även fortsättningsvis ett behov av att på ett bra sätt möta kommuninvånare med annat förstaspråk genom ett bra integrationsarbete med språkträning, utökad samhällsorientering och utbildning parallellt med praktik och arbete under etableringstiden. Bildnings- och Vårdförvaltningen ska prioritera samverkan för elever med särskilda behov och inom integrationsarbetet.
<i>Avgiftsfri kulturskola för alla</i>	Kulturskolan är en tillväxtfaktor. Den ska vara avgiftsfri och arbeta uppsökande så att alla barn kan delta oberoende av föräldrarnas ekonomi och bakgrund.
<i>Skolbiblioteken ska återuppstå</i>	Alla skolor ska ha fungerande och bemannade skolbibliotek. En plan tas fram för hur de brister som finns efter de senaste årens nedskärningar snarast kan åtgärdas.
<i>SFI och vuxenutbildningen återtas i kommunal regi</i>	Svenska för invandrare (SFI) och vuxenutbildningen, som sedan ett par år tillbaka upphandlas från privata aktörer, ska inte vara digital utan ges på plats. Så snart det är möjligt ska den återtas i kommunal regi. Det förbättrar planerings- och samordningsmöjligheterna.

Välståndsnämnden

Kommunens verksamheter inom vård och omsorg, även personlig assistans, ska fortsätta att drivas i egen regi. LOV ska inte användas.

<i>Behoven ökar</i>	Antalet äldre och personer med vård- och omsorgsbehov ökar. De ska ha makt och inflytande över sina egna liv och få den vård och omsorg de behöver. Erfarenheterna från Corona-pandemin visar på vikten av hög kontinuitet för att minska risk för smittspridning.
<i>Högre personaltäthet – ökad grundbemanning</i>	Personaltätheten behöver därför öka inom boenden och hemtjänst. En förutsättning för detta är en högre grundbemanning med kompetent personal, vilket i sin tur kräver bra löner och arbetsvillkor med inflytande, heltidsanställning och bra scheman utan delade turer. De satsningar som de riktade statsbidragen i äldreomsorgssatsningen och äldreomsorgslyftet har möjliggjort ska fortsätta. Träffpunkternas förebyggande verksamhet är viktiga för att motverka ökad psykisk ohälsa, ensamhet och isolering.
<i>Nej till "Hälsoscheman".</i>	Genom att i god tid få erbjudande om trygghetsboende eller annan anpassad bostad kan livskvaliteten höjas och behovet av särskilt boende fördröjas för vissa äldre. Men många i den stora gruppen som föddes på 1940-talet och som kunnat bo kvar länge i egen bostad kommer under de kommande åren att behöva plats på särskilda boenden.
<i>De äldre äldre blir fler, behoven av vård och omsorg ökar</i>	Fler äldre har också större behov av insatser och sjukvård oavsett om de bor hemma eller på boenden. Fler sjuksköterskor behövs i äldreomsorgen. Samverkan med primärvården ska utvecklas.
<i>Fler sjuksköterskor</i>	Personer med funktionsvariationer ska kunna delta i samhällslivet på sina villkor för att främja hälsa och välbefinnande. Behovet av LSS-insatser från kommunen ökar när staten inte tar sitt ansvar. Det gör att det blir svårare för många att leva i hemmet och att behovet av boenden ökar.
<i>Fler LSS-platser</i>	Den dagliga verksamheten behöver fler platser och alternativ av sysselsättning. Tillgänglighet och kvalitet i daglig verksamhet ökar genom samverkan med den sociala ekonomin och arbetsmarknads- och rehabiliteringsverksamheten inom kommunen. Gene fornby kan vara en lämplig miljö för sådan verksamhet.
<i>Individ- och familjeomsorg för att alla ska kunna leva ett bra liv</i>	Utgångspunkten för kommunens arbete inom individ- och familjeomsorgen är den enskildes behov för att kunna leva ett självständigt och bra liv. Utanförskap, ohälsa och ökande klyftor ska motverkas. Utifrån detta är insatser inom försörjningsstöd, boendestöd, missbruksvård och -rehabilitering, psykosocialt stöd, kvinnojour och andra områden viktiga.

Tidiga och uppsökande insatser med barnen i fokus

Tidiga och uppsökande insatser är avgörande för att förhindra att små utmaningar blir stora problem för barn och unga. Personer med psykisk ohälsa eller funktionsvariationer prioriteras särskilt. Familjecentralen är en viktig resurs som ska stöttas och utvecklas. Samverkan utvecklas med Bildningsförvaltningen för en föräldrastödskedja som stärker föräldrar i sin roll och i sitt ansvar att ge barnen en bra start i livet och som främjar en god utveckling.

Kommunen har extra fokus på barn och unga, som är placerade i familjehem och i HVB-hem, som i ökad utsträckning bedrivs på hemmaplan i kommunens regi.

Stöd till utsatta barn viktigt

Behovet av stöd ökar till föräldrar och anhöriga till barn och vuxna som är sjuka eller av annat skäl behöver extra stöd. Kommunens anhörigstöd och avlastning ska möta detta. Föräldrabyrån liksom Ungdomsmottagningen och andra stödinsatser är också viktiga.

Kommunen måste ta ansvar för att arbetslösa får jobb

Lågkonjunkturen gör att svårigheten för nytilträdande och personer som står långt från arbetsmarknaden att få arbete ökar. Antalet personer med försörjningsstöd riskerar att öka samtidigt som kostnader och ansvar övervältras från staten till kommunen genom nedskärningarna inom arbetsmarknadspolitiken.

Startpunkten och Återbruket ska utvecklas – inte avvecklas

Kommunen behöver därför fortsätta med aktiva arbetsmarknadsinsatser i samverkan med Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet, näringslivet och utbildningsanordnare. Arbetsmarknadsenheten med Startpunkten, Återbruket och andra insatser blir viktigare. Dessa verksamheter ska drivas i kommunens regi och möjligheten att utveckla verksamheterna vidare, t ex med en Återbruksgalleria, utreds. Särskilda insatser görs för att nyanlända kvinnor ska få egen försörjning genom utbildning och arbete.

Återbruksgalleria

Motverka våldet i samhället

Vi behöver gå till roten med våldet. Mäns våld bottnar ofta i patriarkala strukturer, hur normer förs vidare och återupprepas. För att bryta våldsspiraler behövs tidiga insatser. Här spelar personaltäthet i förskola, familjecentral, konsekvent genuspedagogik och socialt förebyggande arbete en viktig roll. Gängkriminalitet och mäns våld mot kvinnor bör inte ses som separata öar utan motverkas bäst genom olika former av stödjande, inkluderande samt förebyggande arbete.

Insatser mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är prioriterat inom alla områden. Ett utvecklingsarbete bedrivs utifrån "Avsiktsförklaringen för ett jämställt Örnsköldsvik fritt från våld – vi (före)bygger bäst tillsammans" som kommunen antagit tillsammans med Polisen och Samordningsförbundet.

Kultur- och fritidsnämnden

Föreningslivet är basen

Föreningslivet och kulturen är i mångt och mycket själva kittet i vårt samhälle. Det ideella föreningslivet utgör en viktig grund för vårt demokratiska samhälle, där människor med olika bakgrund och erfarenheter möts för att utbyta tankar och idéer. Idrott och friluftsliv, liksom kulturupplevelser, främjar välbefinnande och god hälsa. Ett aktivt friluftsliv-, idrotts- och kulturliv som är synligt nationellt och internationellt är viktigt för utvecklingen av Örnsköldsvik.

Kultur, idrott och friluftsliv gör att vi mår bättre – och lyfter vår kommun

Alla ska kunna vara med

Alla, oavsett kön och könsidentitet, ska ha lika goda förutsättningar att delta i idrott, friluftsliv och kultur. Det är viktigt att träffpunkter och föreningar har ett inkluderande arbetssätt där även nyanlända barn kvinnor och män finner meningsfulla umgängesplatser och arenor som stärker och förenklar vägen in i samhället.

En topprankad kommun

Örnsköldsvik är en av landets bästa friluftskommuner. Vi har fantastiska förutsättningar för naturupplevelser både i kust- och inland. Det är viktigt att vi fortsätter att underhålla och utveckla dessa och att säkerställa och förbättra tillgängligheten.

Bevara Gene Fornby

Kommunen ska agera för att bevara och utveckla Gene Fornby med närliggande friluftsområden. Möjligheterna att kombinera den kulturhistoriska verksamheten med daglig verksamhet och arbetsmarknadsinsatser vägs in.

En funktionsnedsättning ska inte sätta stopp för möjligheten att njuta av friluftslivet i kommunen. Alla ska ha tillgång till badplatser, fiskeställen, raststugor och andra besöksmål i våra natur- friluftsliv- och fiskevårdsområden. De lokaler och anläggningar som används för kultur- och fritidsverksamheter ska vara tillgängliga och ändamålsenliga så att alla kan delta och känna sig välkomna.

Rättvist föreningsstöd

Kommunens föreningar är en viktig del av kulturlivet och idrotten och behöver god ekonomi och lämpliga lokaler. Kommunens stöd till kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter ska vara rättvist fördelat och följas upp enligt tydliga spelregler. Stöd till bredd- samt barn- och ungdomsverksamhet prioriteras.

Stöd till föreningar med arenor som är viktiga för breddidrott och samhällsliv

Föreningar som driver egna anläggningar som är viktiga för breddidrott och fritidsaktiviteter behöver ökat stöd. Stödet till den professionella idrotten inom MoDo Hockey och Hägglunds Arena omförhandlas med målsättningen att sänka kommunens kostnader och öka användbarheten för fler grupper och verksamheter.

Renovera simhallen i Björna

Bygget av den nya simhallen i centrala Örnsköldsvik ger nya möjligheter för både motion och idrott. Simhallarna i Björna, Husum, Bredbyn och Köpmanholmen ska kunna nyttjas effektivt och vara tillgängliga för föreningslivet och invånarna i dessa områden. Simhallen i Björna ska därför renoveras.

Utveckla Skyttis – men glöm inte alla andra anläggningar runt om i kommunen

Insatserna för att stärka och profilera Skyttisområdet med dess anläggningar som en samlad och viktig del av kommunens idrotts- och friluftsområde fortsätter. Samtidigt ska kommunen också bidra till att andra idrottsanläggningar, ridskolor, skidbackar och spårområden runt om i kommunen utvecklas så att möjligheterna till spontana idrotts- och fritidsaktiviteter förbättras.

Fritidsbanken ger alla möjlighet att delta

För barn och ungdomar är det speciellt viktigt att få möjlighet att prova på, att utveckla sin kompetens och bredda sina erfarenheter inom många olika områden. De som inte har egen utrustning ska kunna låna musikinstrument, idrottsutrustning och annat av kommunen. Storleken på föräldrarnas plånbok ska aldrig avgöra barnens möjligheter att delta.

Fler fritidsgårdar

Att känna tillhörighet, ha en vuxen att prata med är viktigt för många ungdomar, inte bara ungdomar i riskzon. Fritidsgårdar och uppsökande verksamhet fyller en viktig funktion i vårt demokratiska samhälle. De kan erbjuda en tillflyktsort men också meningsskapande aktivitet samtidigt som den skapar jämställd jämlikhet och motverkar psykisk ohälsa, segregation och utslagning. Att investera i fritidsgårdar är ett vaccin mot hopplöshet, en investering som alltid betalar sig på sikt. Fritidsgårdarna behöver därför bli fler och rustas så de bättre kan fylla denna viktiga funktion.

Kommunen ska samverka med och stödja föreningsdrivna fritidsverksamheter. Det är ett bra sätt att säkra att verksamheten efterfrågas och används av ungdomar, som har störst behov. Stödet kan ges ekonomiskt men även genom det mobila teamet med fritidsledare och på annat sätt.

Biblioteken och kulturskolan är basen

Våra bibliotek, kulturskolan och museet samt Sliperiet är viktiga resurser för kulturlivet och samhället. Bibliotekens demokratiska uppdrag är viktigt att slå vakt om. En genomlysning och satsning på bibliotek behöver göras i hela kommunen. De fyller en viktig funktion för utveckling av läsförståelse och bildning. Biblioteken har dessutom en utjämnande funktion för de som lever i digitalt utanförskap.

Alla samlingslokaler, kulturföreningarna, studieförbunden och hembygdsgårdar ger goda förutsättningar för att bygga ett rikt och aktivt kulturliv.

Offentlig konst

Offentlig konst är en viktig tillgång för vårt samhälle. Den utmanar oss och ställer frågor till livet. Tillgång till konst och kultur höjer den sociala hållbarheten i samhället, liksom möjligheten att själv vara medskapande i konsten.

Samordna kulturarenan med nya gymnasieskolan

En ändamålsenlig kulturarena planeras för att kunna ta emot de musik-, dans- och teaterföreställningar som erbjuds av Teater Västernorrland och andra producenter. Denna ska utformas så att också kulturskolan och övriga kulturutövare ges bättre villkor och ge utrymme för nya kultur- och samarbetsformer så att kulturlivet främjas i hela kommunen.

Arbetet med kulturarenan samordnas med utredningen om en ny gymnasieskola. Skolornas estetiska utbildningar ska dagtid vara en viktig verksamhet på Kulturarenan.

Samhällsbyggnadsnämnden

Klimatet i fokus

Arbetet för att på ett medvetet sätt planera och bygga ett samhälle anpassat till framtidens klimatförändringar står i fokus. Örnsköldsviks kommun ska gå i spetsen för att minska klimatbelastningen.

Kollektivtrafiken måste förändras

Kollektivtrafiken behöver byggas ut och utvecklas i centralorten, på landsbygden och regionalt så att fler kan och vill använda den.

Nya reseformer med nya fordonstyper på väg eller räls behöver utvecklas. Turtäthet, linjesträckning, anropsstyrd trafik och samverkan med annan befintlig trafikverksamhet ses över liksom avgifter/avgiftsfritt för olika grupper för att öka resandet med kollektivtrafiken.

Behåll ungdomskortet

Ungdomskortet ska vara kvar.

Busstrafik i egen regi

För att möjliggöra detta ska kommunen vara en aktiv part i Kollektivtrafikmyndigheten i länet för att öka reseutbudet och effektiviteten. Arbetet påbörjas med att kommunen återtar vissa delar av busstrafiken i egen regi.

All kollektivtrafik ska vara fossilfri.

Säker trafikmiljö

Underhållet av kommunens infrastruktur måste ske kontinuerligt för att inte kostnader och risker ska öka. Trafikmiljön för alla typer av trafikanter ska vara så säker som möjligt. Gatubelysning, snöröjning och halkbekämpning måste bibehållas på en nivå som möjliggör säkra transporter och resor, inklusive gång och cykel, året runt.

Säkra trafikmiljöer kring skolorna prioriteras så att fler kan gå och cykla.

<i>Aktivitetsplatser för alla</i>	<p>Behovet av närlekplatser, generationsmötesplatser, isytor, skateparker och andra typer av aktivitetsplatser ses över så att barn och boende i alla åldrar och från olika typer av bostadsområden och byar har tillgång till dem och kan mötas.</p> <p>De fysiska miljöerna vi rör oss i till vardags har såväl en funktionell betydelse som att de påverkar hur Örnsköldsvik uppfattas ur ett estetiskt perspektiv. Det gäller gator, vägar, fastigheter, bostäder, grönområden och så vidare.</p>
<i>Planprocessen ska utvecklas.</i>	Allmänheten, berörda grannar, föreningar och företag samt alla politiska partier ska ha insyn och möjlighet att påverka redan på idéstadiet. Processen ska vara transparent med tydliga beslutspunkter och tydlig ansvarsfördelning.
<i>Inga fler planer i slutna rum!</i>	Det är viktigt att kommunen följer upp och lär när detta inte fungerat fullt ut, till exempel den inledande processen kring Varvskajen och Stadsdel 2030/Lugnaviksområdet.
<i>Blandad bebyggelse</i>	Genom detaljplaner och på annat sätt ska kommunen bidra till ett mer jämlikt boende med blandad bebyggelse med hyresrätter, villor och bostadsrätter i alla stadsdelar och byar. Hyresrätter där även personer med låga inkomster har möjlighet att bo ska alltid planeras in.
<i>Snabbt och professionellt stöd</i>	Kommunen ska ge snabbt och professionellt stöd i hela planeringsprocessen till såväl företag som privatpersoner som söker lämplig mark eller vill bygga om, ut eller nytt.
<i>Bättre dialog med företagarna</i>	På samma sätt ska kommunen ge ett snabbt och professionellt stöd när någon söker eller har fått tillstånd inom miljö-, hälso- och naturskyddsområdet.
<i>Rådgivning viktig</i>	Information till och dialogen med framför allt de mindre företagen ska förbättras.
	Kommunens verksamhet med budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning blir allt viktigare. Det ska vara tydligt för allmänheten hur och var man kan få stöd av rådgivningen.

DRIFTBUDGET 2024-2026

Budgetförslag 2024-2026

Partiförslag (Vänsterpartiet)

Mkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets resultat, Ek. läge 2024-2026, maj 2023	-13	+105	+98
Återföring ofinansierat på nämnderna 2024-2026	26	61	71
Årets resultat, Utgångsläge inför Budget 2024	+13	+166	+169
Förändrade skattemedel (+ = besp, - = tillskott)			
KS	-1,0	1,0	4,0
Ledning och uppföljning av klimatstrategin och koldioxidbudgeten	-1,5	-1,5	-1,5
Utveckling och styrning av planprocess mm utifrån klimatmålet	-1,5	-1,5	-1,5
Satsningar på landsbygdsutveckling, kombitjänster, samhällsrum/samverkan mm	-4,0	-4,0	-4,0
Ökad concernsamverkan	2,0	3,0	4,0
Effektivisering genom sammanslagning och översyn av KLF och KSF	3,0	3,0	3,0
Utveckling av upphandling, digitalisering, energieffektivisering mm	-5,0	-5,0	-5,0
Effekter av digitalisering av administration	1,0	2,0	4,0
Avyttring av externa lokaler, effektivare lokalanvändning	5,0	5,0	5,0
Energieffektiviseringar lokaler	2,0	2,0	2,0
Underhåll lokaler o inventarier	-2,0	-2,0	-2,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-16,5	-26,5	-31,5
Förstärkning, utveckling och omläggning av kollektivtrafiken	-15,0	-25,0	-30,0
Utveckling och styrning av planprocess och trafikplanering mm utifrån klimatmålet	-1,0	-1,0	-1,0
Utveckling och styrning av vägsatsning	-1,0	-1,0	-1,0
Effekter av digitalisering av administration	0,5	0,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnd	-8,5	-8,5	-8,5
Fler trygga mötesplatser/fritidsgårdar	-2,0	-2,0	-2,0
Förstärkta kostnadsfria lovaktiviteter	-0,5	-0,5	-0,5
Förstärkta föreningsbidrag till föreningar som äger anläggningar	-2,0	-2,0	-2,0
Omförhandling av stöd till och samverkan med MoDo/Evenemangsarenan	2,0	2,0	2,0
Friluftsområden, gröna jobb	-3,0	-3,0	-3,0
Utveckling av Gene Fornby	-2,0	-2,0	-2,0
Spontanidrott	-1,0	-1,0	-1,0
Effekter av digitalisering av administration	0,5	0,5	0,5
ICORN-medlemskap - fristad för förföljda konstnärer och journalister	-0,5	-0,5	-0,5
Bildningsnämnd	-43,0	-44,0	-44,0
Ökat grundbemanning, fler speciallärare o stödresurser	-20,0	-20,0	-20,0
Böcker/studiematerial och skolbibliotek för förbättrad läsförmåga	-5,0	-5,0	-5,0
Kulturskolan	-2,0	-2,0	-2,0
Utveckling av SFI (avveckla distansutbildning, planera för egen regi)	-1,0	-2,0	-2,0
Integration	-1,0	-1,0	-1,0
Elever med särskilda behov (bibass)	-4,0	-4,0	-4,0
Ändring av resursystem (Mindre barngrupper)	-5,0	-5,0	-5,0
Frukost inom grundskolan	-5,0	-5,0	-5,0
Kombinera arbete med studier (AIL)	-2,0	-2,0	-2,0
Effekter av digitalisering av administration	2,0	2,0	2,0

Mkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	
Välfrärdnämnd	-32,0	-57,0	-62,0	
Ökad grundbemanning, heltider - personalinsatser	-15,0	-30,0	-35,0	
Återställning och utveckling av Startpunkten	-5,0	-7,0	-7,0	
Fortsätta med Arnäsgården tills nytt boende är på plats	-8,0	-16,0	-16,0	
Förebyggande insatser IFO, försörjningsstöd, HVB i närsamverkan	-2,0	-2,0	-2,0	
Kombinera arbete med studier (Fortsätt att utbilda usk:or)	-4,0	-4,0	-4,0	
Effekter av digitalisering av administration	2,0	2,0	2,0	
Övriga förändringar	101,5	108,5	115,5	
Utdelning Rodret (I förutsätt +18 Mkr 2024, +37 Mkr 2025 och framåt)				
Klimatinsatser, utbildning mm (att avropa från förvaltningarna)	-10,0	-15,0	-20,0	
Återtagande av överförmyndarnämnd samt stärkt förvaltarenhet	-2,0	-2,0	-2,0	
Stads- och landsbygdsutvecklingsprojekt	-5,0	-5,0	-5,0	
Befolkningstillväxt 100 pers/år	7,0	14,0	21,0	
Sänkta kostnader politiker (Sänkning av arvoden med 10%)	1,5	1,5	1,5	
Ökade skatteintäkter tack vare fler i arbete	10,0	15,0	20,0	
Ökade statsbidrag	100,0	100,0	100,0	
				(2023 = T1) 2023-2026
Årets resultat	+14	+140	+143	+263
Årets resultat i % av skatteintäkter/statsbidrag	0,3%	3,2%	3,2%	1,5%

Stödinfo

2023-2026

Resultatnivå +2,0% av skatteintäkter/statsbidrag	+85	+87	+90	+345
--	-----	-----	-----	------

Ekonomiskt mål mandatperioden 2023-2026

KF:s resultatmål i % av skatteintäkter/statsbidrag	2,0%
Avvikelse mot KF:s resultatmål	-0,5%

SKATTEMEDEL PER NÄMND 2024-2026

Budgetförslag 2024-2026

Stödinfo.

	Omräkn 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
2024 års prisnivå, Mkr				
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		4 189,9	4 189,9	4 189,9
KS	267,3	259,3	253,8	252,3
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		258,3	258,3	258,3
Tidigare beslutade tillskott		-		1,5
Tidigare beslutade minskningar/besparingar		-	-3,5	-3,5
Förändrade skattemedel enligt spec. ovan		1,0	-1,0	-4,0
Samhällsbyggnadsnämnd	399,9	412,4	406,4	411,4
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		395,9	395,9	395,9
Tidigare beslutade tillskott		-		0,0
Tidigare beslutade minskningar/besparingar		-	-16,0	-16,0
Förändrade skattemedel enligt spec. ovan		16,5	26,5	31,5
Kultur- och fritidsnämnd	175,2	186,7	193,4	193,4
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		178,2	178,2	178,2
Tidigare beslutade tillskott		-	6,7	6,7
Tidigare beslutade minskningar/besparingar		-		0,0
Förändrade skattemedel enligt spec. ovan		8,5	8,5	8,5
Bildningsnämnd	1 638,4	1 676,7	1 678,0	1 679,0
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		1 633,7	1 633,7	1 633,7
Tidigare beslutade tillskott		-	4,4	5,4
Tidigare beslutade minskningar/besparingar		-	-4,0	-4,0
Förändrade skattemedel enligt spec. ovan		43,0	44,0	44,0
Välfärdsnämnd	1 725,4	1 755,8	1 742,1	1 756,7
Preliminära skattemedel 2024, maj 2023		1 723,8	1 723,8	1 723,8
Tidigare beslutade tillskott		-	3,3	12,9
Tidigare beslutade minskningar/besparingar		-	-42,0	-42,0
Förändrade skattemedel enligt spec. ovan		32,0	57,0	62,0
Övergripande				
Skattemedel Budget 2024	4 206,2	4 290,9	4 273,8	4 292,9
Förändring, Mkr		84,7	-17,1	19,1

INVESTERINGAR

Budgetförslag 2024-2028

Partiförslag (Vänsterpartiet)

Investeringsprojekt (Löpande prisnivå, Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Skattefinansierade investeringar	406	609	599	656	652
KS/Kommunledningsförvaltning	4,7	5,0	2,3	5,0	3,9
Investeringar Räddningstjänst och KAC	4,7	5,0	2,3	5,0	3,9
KS/Konsult- och serviceförvaltning	201,8	228,4	261,0	184,0	133,0
Vård- och omsorgsboende centralort 90 platser	10,0	66,2	100,0	20,0	
LSS gruppboendest 6 platser 2 st (Domsjö)	19,1	28,6			
Förskola Köpmanholmen, 2 avd	5,6				
Ny simhall	24,6				
Tillagningskök Alne/Järved			11,0	11,0	
IT-lokaler + serverhall			20,0	20,0	
IT och digitalisering	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
IT-investeringar	40,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Komponentutbyten inkl. energireducering	60,0	60,0	60,0	65,0	65,0
Verksamhetsanpassningar, m.m.	31,0	26,6	26,5	26,5	26,5
Inköp djur och odlingslotter som bas för tjänsteköp från jordbrukare	0,5	1,0	0,5	0,5	0,5
Utbyte av fordonspark till elbilar	10,0	10,0	7,0	5,0	5,0
Samhällsbyggnadsnämnd	90,0	147,5	135,0	136,0	165,0
Broar/Kajer/Anläggningar, klumpanslag	4,5	8,0	1,0	11,0	9,0
Modovägen bro över Moälven, Alfredshem	1,0	30,0	30,0		
Reinvestering väg, klumpanslag	9,0	17,0	14,0	13,0	10,5
Beläggningsprogram	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Trafiksäkerhet		6,5	6,0		
Väg/Trafik utveckling - inkl omvandling till och utveckling av GC-vägar	20,0	30,0	30,0	50,0	60,0
Reinvestering GC, enklare ombyggnad	4,5	2,0	4,0	12,0	34,0
Mötesplatser/Parker/Utemiljö	6,0	9,0	5,0	5,0	6,5
Övriga investeringar samhällsbyggnadsnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Klimatsatsningar cykel/koll.trafik mm	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Kultur- och fritidsnämnd	34,3	96,0	71,5	99,1	162,4
Övriga investeringar kultur- och fritidsnämnd	4,0	2,7	5,6	1,3	1,6
Offentlig utsmyckning	0,750	0,750	0,750	0,750	0,750
Utveckling av Skyttis idrotts- och friluftsområde	10,0	20,0	20,0	12,0	
Byte av sarg och skyddsglas i samtliga ishallar	6,0				
Ny sporthall centralorten (ev samordning gy-skola)				60,0	110,0
Renovering bef bassäng + bef bambassäng		20,0	19,1		
Paradiset Ombyggnation av Spå					
Nybyggnation arkiv/magasin museiverksamhet	1,5	20,5	19,0		
Kulturarena/Bibliotek med satelliter (ev samordning gy-skola)		5,0	7,0	25,0	50,0
Renovering Björna simhall	10,0	25,0			
Gene Fornby/Friluftsområden	2,0	2,0			
Bildningsnämnd	57,2	84,0	68,0	115,0	142,0
Inventarier	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Förskola Köpmanholmen, inventarier	0,150				
Förskola Domsjö, antal avd efter behov		2,0	13,0	15,0	
Förskola Domsjö, inventarier				2,0	
Förskola Centrala stan, antal avd efter behov			2,0	13,0	15,0
Förskola Centrala stan, inventarier					2,0
Förskola Järved, antal avd efter behov			2,0	13,0	15,0
Förskola Järved, inventarier					2,0
Förskola Bredbyn, antal avd efter behov		2,0	13,0	15,0	
Förskola Bredbyn, inventarier				2,0	
Björmaskolan	24,0	30,0			
Björmaskolan, inventarier		2,0			
Sidensjöskolan		5,0	20,0	20,0	
Sidensjöskolan, inventarier				2,0	
Gymnasieskola (ev samordning med kulturarena)				25,0	100,0

INVESTERINGAR

Budgetförslag 2024-2028

Partiförslag (Vänsterpartiet)

Investeringsprojekt (Löpande prisnivå, Mkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Renovering/energieffektivisering byaskolor mm	5,0	10,0	10,0		
Idrottshall Hörnätt	20,0	25,0			
Välfärdsnämnd	18,0	48,0	61,0	117,0	46,0
Inventarier	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Inventarier Vård- och oms.boende centr 90 pl				9,0	
IT och digitalisering	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Vård- och omsorgsboende Bjästa 50 platser		1,0	20,0	70,0	40,0
LSS gruppboend 6 platser	5,0	21,0			
LSS gruppboend 6 platser			5,0	21,0	
Vård och omsorgsboende Bredbyn 30 platser, om- och till- eller nybyggnation	5,0	20,0	30,0	11,0	
Investeringar utförda av annan aktör	0	0	0	0	0
Uppdrag till Övik Energi:					
Solpaneler på kommunens byggnader					
Laddstolpar internt					
Solcellspark, solvärme, laddinfrastruktur externt					
Affärsmässiga investeringar	35	34	93	103	23
KS/Kommunledningsförvaltning (finansförv.)	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Markförvärv, m.m.	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Exploateringar	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Samhällsbyggnadsnämnd	9,0	11,0	70,0	80,0	0,0
Mobilitetshus, centrum					
Bussdepå och elektrifiering	8,0	10,0	60,0	60,0	
Paradisgaraget, utveckling till mobilitetshus	1,0	1,0	10,0	20,0	
Kultur- och fritidsnämnd	6,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Paradiset Utveckling kommersiell verksamhet	5,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Paradiset Reinvestering i anläggning	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa investeringar	441	643	692	759	675
därav utförda i egen regi	441	643	692	759	675
därav utförda av annan aktör	0	0	0	0	0

Understruken text: beslutade investeringar Röd text: ej finansierade investeringar Blå text: affärsmässiga investeringar

Skattefinansierade investeringar mandatperioden 2023-2026 inkl. annan aktör	1 967
---	--------------

Stödinfo

Investeringsutrymme skattefin. investeringar utifrån resultat +2%	1 124
Bedömt upplåningsbehov mandatperioden	843
Investeringsutrymme skattefin. investeringar utifrån resultat enl förslag	1 042
Bedömt upplåningsbehov mandatperioden	925

Ekonomiskt mål mandatperioden 2023-2026

KF:s investeringsmål skattefin. investeringar 2023-2026	1 800
Avvikelse mot KF:s investeringsmål	-167